

mł. bryg. dr inż. **Paweł JANIK**

Dyrektor Biura Rozpoznawania Zagrożeń

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

SPOSÓB OCENY ZAGROŻENIA GMINY I POWIATU

Streszczenie

Artykuł przedstawia autorską metodę oceny zagrożenia gminy i powiatu, która poprzedza opracowanie procedur postępowania w planach zarządzania kryzysowego.

Summary

The article presents author's method of risk assessment for community and district, which precede working out of risk management plans .

Wstęp

Analiza i ocena zagrożenia występującego na obszarach jednostek administracyjnych różnego szczebla, zwłaszcza szczebli podstawowych, tj. gminy i powiatu towarzyszy wielu działaniom z zakresu ochrony ludności. W oparciu o jej wyniki planuje się zarówno przedsięwzięcia zapobiegające (prewencyjne), jak i operacyjno – ratownicze. Poprzedza ona opracowanie procedur postępowania w planach zarządzania kryzysowego i ratowniczych.

Warunkiem użyteczności wspomnianej analizy i oceny jest zapewnienie jej prowadzenia w sposób systemowy. Wśród najważniejszych kryteriów podejścia systemowego należy wymienić przede wszystkim:

- ciągłość procesu analitycznego, tj. prowadzenie działań w sposób cykliczny, z właściwą częstotliwością,
- stosowanie jednolitych metod oceny, gwarantujących uzyskiwanie porównywalnych wyników.

W związku z powyższym, podjęto próbę opracowania takiej metody. Efekty tej próby przedstawiono poniżej. Planuje się, że omawiana metoda zostanie wdrożona do stosowania w ochronie przeciwpożarowej, m.in. na potrzeby opracowywania analizy zagrożeń służącej opracowaniu planów ratowniczych.

1 Stopnie zagrożenia

W omawianej metodzie zagrożenie kwantyfikuje się za pomocą pięciu stopni zagrożenia.

Są to:

Z_I – bardzo małe zagrożenie,

Z_{II} – małe zagrożenie,

Z_{III} – średnie zagrożenie,

Z_{IV} – duże zagrożenie,

Z_V – bardzo duże zagrożenie

2 Ustalanie stopnia zagrożenia gminy

2.1 Arkusz kalkulacyjny dla obszaru gminy

Podstawowe ustalenia dotyczące zagrożenia na obszarze gminy dokonywane są w arkuszu kalkulacyjnym, w ramach którego zaproponowano uwzględnienie 16 różnych czynników zagrożenia. Dokonując oceny, dla każdego z wymienionych czynników (kierując się wskazówkami zawartymi w przedmiotowym arkuszu oraz uwarunkowaniami lokalnymi, w tym statystyką dotyczącą liczby i wielkości zdarzeń odpowiadających poszczególnym czynnikom zagrożenia) należy wyznaczyć odpowiedni stopień zagrożenia, a następnie w odpowiednie okienko w kolumnach 3 – 7 wpisać liczbę 1. W przypadku kryterium 16 w komentarzu do arkusza należy podać jakie elementy zdecydowały o wyborze danego stopnia zagrożenia.

Tabela 1.

Arkusz kalkulacyjny do oceny stopnia zagrożenia gminy

Lp.	Kryterium (czynnik) zagrożenia	Stopnie zagrożenia				
		Z _I	Z _{II}	Z _{III}	Z _{IV}	Z _V
1	2	3	4	5	6	7
1.	Liczba mieszkańców gminy	poniżej 10 tys. ☐	10 – 20 tys. ☐	20 – 50 tys. ☐	50 – 100 tys. ☐	powyżej 100 tys. ☐
2.	Rodzaj zabudowy	tylko luźna ☐	zdecydowana większość zabudowy luźnej (90%) ☐	znacząca ilość zabudowy zwartej (30%) ☐	porównywalna ilość zabudowy luźnej i zwartej ☐	przewaga zabudowy zwartej ☐
3.	Palność konstrukcji budynków	pojedyncze przypadki konstrukcji palnych, pozostała zabudowa niepalna ☐	zdecydowana większość konstrukcji niepalnych (90%) ☐	znaczący udział konstrukcji palnych (30%) ☐	konstrukcje palne i niepalne w porównywalnych proporcjach ☐	przewaga konstrukcji palnych ☐
4.	Wysokość budynków	wyłącznie budynki niskie ☐	przewaga budynków niskich, pojedyncze przypadki budynków średniowysokich ☐	znaczna liczba budynków średniowysokich, brak budynków wysokich lub wysokościowych ☐	duża liczba budynków średniowysokich, pojedyncze przypadki budynków wysokich, brak budynków wysokościowych ☐	duża liczba budynków wysokich i/lub występowanie budynków wysokościowych ☐

ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE STRATEGICZNE

5.	Kategoria zagrożenia ludzi	głównie obiekty ZL IV i niewielka liczba obiektów ZL III o małej kubaturze ☐	głównie obiekty ZL IV, ale znaczna liczba obiektów ZL III ☐	znaczna liczba obiektów ZL III oraz pojedyncze przypadki obiektów ZL I, ZL II i ZL V ☐	duża liczba obiektów ZL III oraz znaczna liczba obiektów ZL I, ZL II oraz ZLV ☐	duża liczba obiektów ZL I, ZLII,ZL III i ZLV ☐
6.	Zakłady przemysłowe	brak zakładów przemysłowych, jedynie zakłady rzemieślnicze bez procesów technologicznych stwarzających zagrożenie pożarowe lub inne miejscowe. ☐	pojedyncze zakłady przemysłowe, brak zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ☐	znaczna liczba zakładów przemysłowych, brak zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii przemysłowej poza teren zakładu ☐	duża liczba zakładów przemysłowych, w tym występowanie zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii przemysłowej poza teren zakładu, ale nie stwarzających poważnego zagrożenia dla dużych skupisk ludzkich i/lub poważnego zniszczenia środowiska ☐	bardzo duża liczba zakładów przemysłowych, w tym występowanie zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii przemysłowej poza teren zakładu, w tym stanowiącej poważne zagrożenie dla dużych skupisk ludzi i/lub poważnego zniszczenia środowiska ☐
7.	Rurociągi do transportu ropy naftowej i produktów naftowych oraz gazociągi	rurociągi i gazociągi o charakterze lokalnym (krótkie odcinki, małe średnice, niskie ☐	rurociągi o średnicy do 400 mm, i/lub gazociągi niskiego ciśnienia, bez skrzyżowań z dużymi ☐	rurociągi o średnicy do 400 mm i /lub gazociągi niskiego ciśnienia krzyżujące się z dużymi ☐	rurociągi o średnicy do 600 mm i /lub gazociągi średniego ciśnienia krzyżujące ☐	rurociągi o średnicy powyżej 600 mm i/lub gazociągi podwyższonego ☐

ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE STRATEGICZNE

		ciśnienia), np. pomiędzy zakładami zlokalizowanymi w sąsiedztwie	przeszkodami naturalnymi lub sztucznymi (np. cieki wodne, tereny bagniste, drogi i tory kolejowe o dużym natężeniu ruchu itp.)	przeszkodami naturalnymi lub sztucznymi, albo rurociągi o średnicy do 600 mm i/lub gazociągi średniego ciśnienia, bez skrzyżowań z dużymi przeszkodami naturalnymi lub sztucznymi	się z dużymi przeszkodami naturalnymi lub sztucznymi, albo rurociągi o średnicy powyżej 600 mm i/lub gazociągi podwyższonego średniego oraz wysokiego ciśnienia, bez skrzyżowań z dużymi przeszkodami naturalnymi lub sztucznymi	średniego oraz wysokiego ciśnienia krzyżujące się z dużymi przeszkodami naturalnymi lub sztucznymi
		☐	☐	☐	☐	☐
8.	Drogi	wyłącznie drogi lokalne	drogi krajowe o średnim natężeniu ruchu	drogi krajowe o dużym natężeniu ruchu	drogi międzynarodowe i autostrady, bez węzłów komunikacyjnych	drogi międzynarodowe i autostrady, węzły komunikacyjne
		☐	☐	☐	☐	☐
9.	Szlaki kolejowe	szlaki o bardzo małym natężeniu ruchu lub całkowity brak szlaków	szlaki o małym natężeniu ruchu	szlaki o średnim natężeniu ruchu	szlaki o dużym natężeniu ruchu	szlaki o bardzo dużym natężeniu ruchu
		☐	☐	☐	☐	☐

ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE STRATEGICZNE

10.	Transport drogowy materiałów niebezpiecznych	brak transportu materiałów niebezpiecznych, innych niż paliwa płynne i gazowe dostarczane do stacji paliw oraz odbiorców indywidualnych ☐	niskie natężenie transportu materiałów niebezpiecznych, brak transportu materiałów szczególnie niebezpiecznych ☐	średnie natężenie transportu materiałów niebezpiecznych, brak transportu materiałów szczególnie niebezpiecznych ☐	duże natężenie transportu materiałów niebezpiecznych, jednostkowe przypadki transportu materiałów szczególnie niebezpiecznych ☐	duże natężenie transportu materiałów niebezpiecznych, częste przypadki transportu materiałów szczególnie niebezpiecznych ☐
11.	Transport kolejowy materiałów niebezpiecznych	brak lub bardzo rzadkie (incydentalne) przypadki transportu, brak transportu materiałów szczególnie niebezpiecznych ☐	jednostkowe (małe natężenie) przypadki transportu, brak transportu materiałów szczególnie niebezpiecznych ☐	średnie natężenie transportu, incydentalne przypadki transportu materiałów szczególnie niebezpiecznych ☐	duże natężenie, jednostkowe przypadki transportu materiałów szczególnie niebezpiecznych ☐	duże natężenie, częste przypadki transportu materiałów szczególnie niebezpiecznych ☐
12.	Cieki wodne i budowle hydrotechniczne (zagrożenie powodziowe)	brak cieków i budowli stwarzających realne zagrożenie powodziowe	niewielkie cieki wodne oraz budowle hydrotechniczne (możliwość wystąpienia jedynie miejscowych podtopień i zalań)	cieki wodne i/lub budowle hydrotechniczne średniej wielkości (możliwość wystąpienia lokalnych podtopień i zalań)	duże cieki wodne i budowle hydrotechniczne, infrastruktura przeciwpowodziowa w dobrym stanie (wały, poldery zalewowe, zbiorniki	duże cieki wodne i/lub budowle hydrotechniczne, niezadawalający stan infrastruktury przeciwpowodziowej

ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE STRATEGICZNE

		☐	☐	☐	retencyjne) ☐	☐
13.	Cieki i zbiorniki wodne (zagrożenie utonięciami)	bardzo małe zbiorniki lub cieki, brak ruchu turystycznego lub żeglugowego	małe zbiorniki lub cieki, niewielki ruch turystyczny lub żeglugowy	zbiorniki lub cieki średniej wielkości, umiarkowany ruch turystyczny lub żeglugowy	duże cieki lub zbiorniki, umiarkowany ruch turystyczny lub żeglugowy	duże cieki lub zbiorniki, duży ruch turystyczny lub żeglugowy
		☐	☐	☐	☐	☐
14.	Zagrożenie pożarami lasów	tylko kompleksy III kategorii zagrożenia pożarowego o powierzchni do 300 ha	kompleksy III kategorii zagrożenia pożarowego o powierzchni od 300 do 1000 ha i/lub kompleksy II kategorii zagrożenia pożarowego o powierzchni do 300 ha	kompleksy III kategorii zagrożenia pożarowego o powierzchni ponad 1000 ha i/lub kompleksy II kategorii zagrożenia pożarowego o powierzchni od 300 do 1000 ha i/lub kompleksy I kategorii zagrożenia pożarowego o powierzchni do 300 ha	kompleksy II kategorii zagrożenia pożarowego o powierzchni ponad 1000 ha i/lub kompleksy I kategorii zagrożenia pożarowego o powierzchni od 300 do 1000 ha	kompleksy I kategorii zagrożenia pożarowego o powierzchni ponad 1000 ha
		☐	☐	☐	☐	☐
15.	Lotniska lub tereny operacyjne lotnisk (promień 9,3 km)	brak lotnisk	lotniska kategorii 1 – 3	lotniska kategorii 4 – 6	lotniska kategorii 7-8	lotniska kategorii 9
		☐	☐	☐	☐	☐
16	Pozostałe zagrożenia	☐	☐	☐	☐	☐

Wypełniony arkusz kalkulacyjny stanowi swego rodzaju „fotografię” zagrożeń występujących na terenie gminy. Na jego podstawie możliwe jest wskazanie zagrożeń o największym poziomie, a następnie dla każdego z nich dobranie odpowiednich zabezpieczeń technicznych i organizacyjnych (np. odpowiednie wyposażenie i przeszkolenie ratowników w jednostce Państwowej lub Ochotniczej Straży Pożarnej)

2.2 Obliczenie wartości wskaźnika zagrożenia gminy

W wielu wypadkach, np. na potrzeby ustalenia kategorii jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej oraz do celów porównawczych, przydatne jest ustalenie poziomu zagrożenia danej gminy w formie jednego (wypadkowego) parametru. W tym celu w proponowanej metodzie przewidziano obliczenie wypadkowego wskaźnika zagrożenia gminy (H_G), zgodnie z poniższą zależnością

$$H_G = \sum_{i=1}^V n_i / L_{Bi}$$

gdzie:

H_G – wypadkowy wskaźnik zagrożenia gminy,

n_i – liczba kryteriów (czynników) zagrożenia, które zostały zakwalifikowane do i-tego stopnia zagrożenia,

L_{Bi} – liczba bazowa (waga) dla i-tego stopnia zagrożenia.

Powyższa zależność opiera się na obliczeniu średniej ważonej ze wszystkich czynników zagrożeniach ujętych w arkuszu kalkulacyjnym. Waga danego czynnika zagrożenia wzrasta proporcjonalnie w zależności od stopnia, do którego został zakwalifikowany. Innymi słowy oznacza to, że np. czynnik zakwalifikowany do stopnia Z_V (dzielenie przez liczbę bazową 1) waży pięć razy więcej niż czynnik zakwalifikowany do stopnia Z_I (dzielenie przez liczbę bazową 5).

Poniżej przedstawiono wartości liczby bazowej dla poszczególnych stopni zagrożenia

Tabela 2.

Wartości liczby bazowej (wagi) L_{Bi}

Stopień zagrożenia	Wartość liczby bazowej L_{Bi}
Z_I	$L_{BI} = 5$
Z_{II}	$L_{BII} = 4$
Z_{III}	$L_{BIII} = 3$
Z_{IV}	$L_{BIV} = 2$
Z_V	$L_{BV} = 1$

Kolejnym krokiem, po obliczeniu wartości wypadkowego wskaźnika zagrożenia gminy jest ustalenie wypadkowego stopnia zagrożenia gminy. Dokonuje się tego poprzez porównanie obliczonej wartości wskaźnika zagrożenia z wartościami przedstawionymi w poniższej tabeli. Zawarte w tabeli przedziały są pochodną proporcjonalnego podziału wartości pomiędzy najmniejszą (wszystkie czynniki zagrożenia zakwalifikowane do stopnia Z_I) oraz największą (wszystkie czynniki zagrożenia zakwalifikowane do stopnia Z_V) możliwą wartością wskaźnika zagrożenia.

Stopień zagrożenia gminy (wypadkowy)	Przedziały wartości wskaźnika zagrożenia gminy H_G
Z_{IG}	[3,2 ÷ 3,6)
Z_{IIG}	[3,6 ÷ 4,66)
Z_{IIIG}	[4,66 ÷ 6,66)
Z_{IVG}	[6,66 ÷ 12)
Z_{VIG}	[12 ÷ 16]

2.3 Przykład obliczeniowy**Założenie:**

Z szesnastu czynników zagrożenia ujętych w arkuszu kalkulacyjnym, 3 zakwalifikowano do stopnia zagrożenia Z_I , 4 do stopnia Z_{II} , 5 do stopnia Z_{III} , 2 do stopnia Z_{IV} i 2 do stopnia Z_V .

Podstawiając do wzoru otrzymuje się wartość wypadkowego wskaźnika zagrożenia gminy:

$$H_G = \sum_{i=1}^V n_i / L_{Bi} = 3/5 + 4/4 + 5/3 + 2/2 + 2/1 = 6,27$$

Odnosząc obliczoną wartość wskaźnika do danych zawartych w powyższej tabeli otrzymuje się wypadkowy stopień zagrożenia gminy. W omawianym przykładzie będzie to stopień Z_{III} .

3 Określenie stopnia zagrożenia powiatu

Wielkość zagrożenia powiatu określa się na podstawie wielkości zagrożenia gmin znajdujących się na jego obszarze, z wykorzystaniem tych samych zasad, co omówione wcześniej.

3.1 Sporządzenie zbiorczego arkusza kalkulacyjnego dla powiatu

Zgodnie z tym co powiedziano powyżej, opierając się na arkuszach kalkulacyjnych z poszczególnych gmin sporządza się zbiorczy arkusz kalkulacyjny dla powiatu, poprzez wpisanie w odpowiednie okienka liczby, stanowiącej sumę (krotność) występowania danego kryterium (czynnika) zagrożenia, w danym stopniu zagrożenia, w gminach zlokalizowanych na terenie powiatu

Lp	Kryterium (czynnik) zagrożenia	Liczba gmin, w których dane kryterium zostało przyporządkowane do danego stopnia zagrożenia				
		Z_I	Z_{II}	Z_{III}	Z_{IV}	Z_V
1	2	3	4	5	6	7
1.	Liczba mieszkańców gminy	☐	☐	☐	☐	☐
2.	Rodzaj zabudowy	☐	☐	☐	☐	☐
3.	Palność konstrukcji budynków	☐	☐	☐	☐	☐
4.	Wysokość budynków	☐	☐	☐	☐	☐

5.	Kategoria zagrożenia ludzi	☐	☐	☐	☐	☐
6.	Zakłady przemysłowe	☐	☐	☐	☐	☐
7.	Rurociągi do transportu ropy naftowej i produktów naftowych oraz gazociągi	☐	☐	☐	☐	☐
8.	Drogi	☐	☐	☐	☐	☐
9.	Szlaki kolejowe	☐	☐	☐	☐	☐
10.	Transport drogowy materiałów niebezpiecznych	☐	☐	☐	☐	☐
11.	Transport kolejowy materiałów niebezpiecznych	☐	☐	☐	☐	☐
12.	Cieki wodne i budowle hydrotechniczne (zagrożenie powodziowe)	☐	☐	☐	☐	☐
13.	Cieki i zbiorniki wodne (zagrożenie utonięciami)	☐	☐	☐	☐	☐
14.	Zagrożenie pożarami lasów	☐	☐	☐	☐	☐
15.	Lotniska lub tereny operacyjne lotnisk (promień 9,3 km)	☐	☐	☐	☐	☐
16.	Pozostałe zagrożenia	☐	☐	☐	☐	☐

Analogicznie, jak to miało miejsce w przypadku gminy, powyższy arkusz stanowi „fotografię” zagrożeń na terenie powiatu.

3.2 Obliczenie wartości wskaźnika zagrożenia i ustalenie stopnia zagrożenia powiatu

Stosując identyczne mechanizmy, jak w przypadku gminy dokonuje się obliczenia wartości wskaźnika zagrożenia oraz wypadkowego stopnia zagrożenia powiatu.

$$H_P = \sum_{i=1}^V N_i / L_{Bi} \cdot L_G$$

gdzie:

H_P – wskaźnik zagrożenia powiatu,

N_i – liczba kryteriów (czynników) zagrożenia, które zostały zakwalifikowane do i-tego stopnia zagrożenia we wszystkich gminach w powiecie,

L_{Bi} – liczba bazowa (waga) dla i-tego stopnia zagrożenia,

L_G – liczba gmin w powiecie

Stopień zagrożenia powiatu ustala się w zależności od wartości wskaźnika zagrożenia powiatu, zgodnie z zasadami przedstawionymi w poniższej tabeli

Tabela 3.

Stopień zagrożenia powiatu

Stopień zagrożenia powiatu	Przedziały wartości wskaźnika zagrożenia powiatu H_{GP}
Z_{IP}	[3,2 ÷ 3,6)
Z_{IIP}	[3,6 ÷ 4,66)
Z_{IIIP}	[4,66 ÷ 6,66)
Z_{IVP}	[6,66 ÷ 12)
Z_{VP}	[12 ÷ 16]

4 Graficzna prezentacja wyników analizy

Wyniki przeprowadzonej analizy można prezentować w formie graficznej. Przykładowy sposób prezentacji stopnia zagrożenia gminy, np. na mapie administracyjnej przedstawiono poniżej.

Ryc. 1. Sposób zaznaczania stopnia zagrożenia gminy na mapie

W podobny sposób można zilustrować zestawienie stopni zagrożenia odpowiadających poszczególnym kryteriom (czynnikiem) zagrożenia w gminie lub powiecie

Powiat	Kryterium (czynnik) zagrożenia															
	Liczba mieszkańców gminy	Rodzaj zabudowy	Palność konstrukcji budynków	Wysokość budynków	Kategoria zagrożenia ludzi	Zakłady przemysłowe	Rurociągi do transportu ropy naftowej i produktów naftowych oraz gazociągi	Drogi	Szlaki kolejowe	Transport drogowy materiałów niebezpiecznych	Transport kolejowy materiałów niebezpiecznych	Cieki wodne i budowle hydrotechniczne (zagrożenie powodziowe)	Cieki i zbiorniki wodne (zagrożenie utonięciami)	Zagrożenie pożarami lasów	Lotniska lub tereny operacyjne lotnisk (promień 9,3 km)	Pozostałe zagrożenia
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
A	Green	Orange	Yellow	Green	Green	Blue	Orange	Blue	Yellow	Yellow	Blue	Green	Green	Yellow	Green	Green
B	Green	Blue	Blue	Green	Yellow	Blue	Orange	Blue	Yellow	Yellow	Blue	Blue	Blue	Orange	Green	Green
C	Blue	Green	Blue	Green	Blue	Blue	Blue	Blue	Yellow	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue	Green	Yellow
D	Yellow	Blue	Blue	Yellow	Blue	Blue	Orange	Yellow	Blue	Yellow	Blue	Green	Yellow	Orange	Green	Green

5 Analizy cząstkowe

Jak wspomniano już wcześniej, wypełniony arkusz kalkulacyjny stanowi swego rodzaju „fotografię” zagrożeń występujących na terenie gminy lub powiatu. Wspominano także, że na jego podstawie możliwe jest na przykład ustalenie odpowiedniego wyposażenia ratowników w jednostce Państwowej lub Ochotniczej Straży Pożarnej. W tym celu należy przeprowadzić analizy cząstkowe, koncentrujące się na danym rodzaju zagrożenia oraz kryteriach (czynnikiem) zagrożenia je opisujących. Sposób postępowania w przedmiotowym zakresie, na przykładzie oceny zagrożenia pożarowego w obiektach użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego przedstawiono poniżej. Na potrzeby demonstracji przedmiotowego przykładu przyjęto hipotetyczne dane charakteryzujące poddane analizie: gminę i powiat.

Jeśli chodzi o metodykę prowadzenia obliczeń wskaźników i ustalania wypadkowych stopni zagrożenia, to jest ona identyczna, jak omówiona powyżej, tzn. oparta jest na obliczaniu średniej ważonej.

Stopień zagrożenia pożarowego ze względu na zlokalizowane na terenie gminy obiekty użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego

Gmina ABCD

Stopień zagrożenia gminy, ze względu na zagrożenie pożarowe w obiektach użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego (Z_{G-PZL}),

Rodzaj zagrożenia	Kryterium (czynnik zagrożenia)	Stopień zagrożenia ¹⁾				
		Z _I	Z _{II}	Z _{III}	Z _{IV}	Z _V
Pożary w obiektach użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego	Wysokość budynków	wyłączni e budynki niskie ☐	przewaga budynków niskich, pojedyncze przypadki budynków średniowysokich ☐	znaczna liczba budynków średniowysokich, brak budynków wysokich lub wysokościowych ☐	duża liczba budynków średniowysokich, pojedyncze przypadki budynków wysokich, brak budynków wysokościowych ☒	duża liczba budynków wysokich i/lub występowanie budynków wysokościowych ☐
	Kategoria zagrożenia ludzi	niewielka liczba obiektów w ZL III o małej kubaturze ☐	znaczna liczba obiektów ZL III ☐	znaczna liczba obiektów ZL III oraz pojedyncze przypadki obiektów ZL I, ZL II i ZL V ☒	duża liczba obiektów ZL III oraz znaczna liczba obiektów ZL I, ZL II oraz ZLV ☐	duża liczba obiektów ZL I, ZL II, ZL III i ZLV ☐

Wypadkowy stopień zagrożenia gminy $Z_{G-PZL}^{2)}$	I ☐	II ☐	III ☐	IV ☒	V ☐
---	--------------------------------------	---------------------------------------	--	--	--------------------------------------

1) wstawić liczbę 1 we właściwym prostokącie

2) wstawić literę x we właściwym prostokącie

Obliczenie wskaźnika zagrożenia gminy, ze względu na zagrożenie pożarowe w obiektach użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego H_{G-PZL}

$$H_{G-PZL} = \sum_{i=1}^V n_i / L_{Bi}$$

gdzie:

H_{G-PZL} –wypadkowy wskaźnik zagrożenia gminy, z względu na zagrożenie pożarowe w obiektach użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego

n_i – liczba kryteriów (czynników) zagrożenia, które zostały zakwalifikowane do i-tego stopnia zagrożenia,

L_{Bi} – liczba bazowa (waga) dla i-tego stopnia zagrożenia.

Wartości liczby bazowej (wagi) L_{Bi}

Stopień zagrożenia	Wartość liczby bazowej L_{Bi}
Z_I	$L_{BI} = 5$
Z_{II}	$L_{BII} = 4$
Z_{III}	$L_{BIII} = 3$
Z_{IV}	$L_{BIV} = 2$
Z_V	$L_{BV} = 1$

$$H_{G-PZL} = 1/3 + 1/2 = 0,833$$

Ustalenie wypadkowego stopnia zagrożenia gminy, ze względu na zagrożenie pożarowe w obiektach użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego, w zależności od wartości wskaźników zagrożenia

Wypadkowy stopień zagrożenia gminy, powiatu i województwa Z_{G-P2} ;	Przedziały wartości wskaźnika zagrożenia gminy, powiatu i województwa H_{G-P2} ;
I	[0,4 ÷ 0,45)
II	[0,45 ÷ 0,59)
III	[0,59 ÷ 0,83)
IV	[0,83 ÷ 1,5)
V	[1,5 ÷ 2]

Stąd

$$Z_{G-PZL} = IV$$

**Stopień zagrożenia pożarowego powiatu
ze względu na zlokalizowane na terenie powiatu obiekty użyteczności
publicznej i zamieszkania zbiorowego**

**Powiat OPRST
(4 gminy w powiecie)**

**Stopień zagrożenia powiatu, ze względu na zagrożenie pożarowe w obiektach
użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego
(Z_{P-PZL}),**

Rodzaj zagrożenia	Kryterium (czynnik zagrożenia)	Liczba gmin, w których dane kryterium zostało przyporządkowane do danego stopnia zagrożenia ¹⁾				
		Z _I	Z _{II}	Z _{III}	Z _{IV}	Z _V
Pożary w obiektach użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego	Wysokość budynków	wyłącznie budynki niskie	przewaga budynków niskich, pojedyncze przypadki budynków średniowysokich	znaczna liczba budynków średniowysokich, brak budynków wysokich lub wysokościowych	duża liczba budynków średniowysokich, pojedyncze przypadki budynków wysokich, brak budynków wysokościowych	duża liczba budynków wysokich i/lub występowanie budynków wysokościowych
		3	1	☐	☐	☐

	Kategoria zagrożenia ludzi	niewielka liczba obiektów w ZL III o małej kubaturze	znaczna liczba obiektów ZL III	znaczna liczba obiektów ZL III oraz pojedyncze przypadki obiektów ZL I, ZL II i ZL V	duża liczba obiektów ZL III oraz znaczna liczba obiektów ZL I, ZL II oraz ZLV	duża liczba obiektów ZL I, ZLII ,ZL III i ZLV
		3	☐	1	☐	☐
Wypadkowy stopień zagrożenia powiatu $Z_{P-PZL}^{2)}$	I	x	II	III	IV	V
		☐	☐	☐	☐	☐

1) wstawić odpowiednią liczbę we właściwym prostokącie

2) wstawić literę x we właściwym prostokącie

Obliczenie wartości wskaźnika zagrożenia powiatu, ze względu na zagrożenie pożarowe w obiektach użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego H_{P-PZL} .

$$H_{P-PZL} = \sum_{i=1}^V N_i / L_{Bi} \cdot L_G$$

gdzie:

H_{P-PZL} – wskaźnik zagrożenia powiatu, ze względu na zagrożenie pożarowe w obiektach użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego,

N_i – liczba kryteriów (czynników) zagrożenia, które zostały zakwalifikowane do i-tego stopnia zagrożenia w gminach na terenie powiatu,

L_{Bi} – liczba bazowa (waga) dla i-tego stopnia zagrożenia,

L_G – liczba gmin w powiecie

Wartości liczby bazowej (wagi) L_{Bi}

Stopień zagrożenia	Wartość liczby bazowej L_{Bi}
Z_I	$L_{BI} = 5$
Z_{II}	$L_{BII} = 4$

Z _{III}	L _{BIII} = 3
Z _{IV}	L _{BIV} = 2
Z _V	L _{BV} = 1

Obliczenie wskaźnika zagrożenia powiatu

$$H_{P-PZL} = (3+3)/(5 \cdot 4) + 1/(4 \cdot 4) + 1/(3 \cdot 4) = 0,446$$

Ustalenie wypadkowego stopnia zagrożenia powiatu, ze względu na zagrożenie pożarowe w obiektach użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego, w zależności od wartości wskaźników zagrożenia

Wypadkowy stopień zagrożenia powiatu Z _{P-PZL}	Przedziały wartości wskaźnika zagrożenia powiatu H _{P-PZL}
I	[0,4 ÷ 0,45)
II	[0,45 ÷ 0,59)
III	[0,59 ÷ 0,83)
IV	[0,83 ÷ 1,5)
V	[1,5 ÷ 2]

Stąd

$$Z_{P-PZL} = I$$